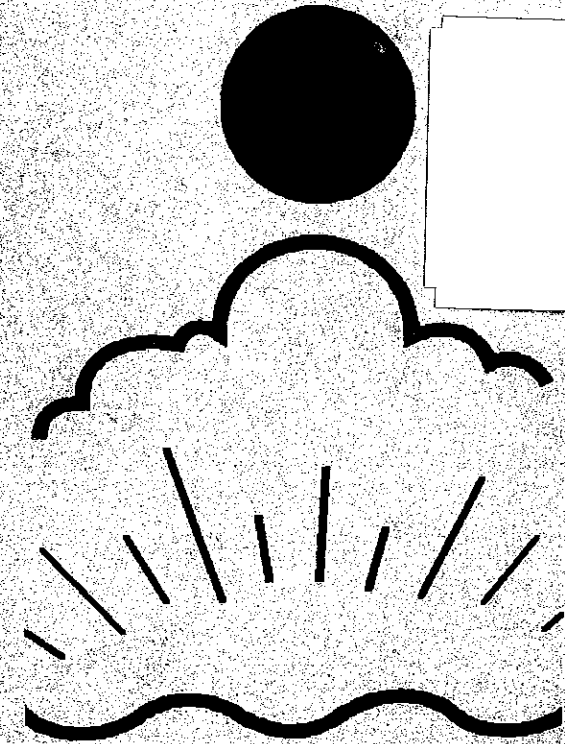

49

15 JAAR

NATUUR- EN MILIEUVERENIGING
DRUNEN - HEUSDEN - VLIJMEN

"NATUURLIJK"

OKTOBER 1997

BLOEMBINDERIJ

OASE

GROTESTRAAT 141 143
5151 BK DRUNEN
TEL 0416 372147

HET BESTUUR

NATUUR- EN MILIEUVERENIGING DRUNEN-HEUSDEN-VLIJMEN

POSTBUS 174 5150 AD DRUNEN

Contributie minimaal f. 20,- per jaar.

Postbanknr. 5377889 t.n.v. Penningmeester

Natuur- en Milieuvereniging Drunen-Heusden-Vlijmen,
Hopbel 10, 5251 CS Vlijmen.

SAWENSTELLING BESTUUR

Voorzitter : Joost van Balkom
Vermeerplantsoen 145
5151 WS Drunen tel. 0416-376202

Secretaris: Cock de Moel - van Engelen
Dr. Schaeppmanstraat 7
5151 CH Drunen tel. 0416-379128

Penningmeester: Bert van Opezeland
Hopbel 10
5251 CS Vlijmen tel. 073-5113213

Leden: Jan de Moel Ad Kuijpers
Dr. Schaeppmanstr.7 Chrysantenstraat 25
5151 CH Drunen 5151 GD Drunen
tel. 0416-379128 tel. 0416-378472

Wim van Mulken
Trompsstraat 3
5151 NA Drunen
tel. 0416-378267

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE

1.	Het bestuur.	blz. 1
2.	Inhoudsopgave.	blz. 2
3.	Voorwoord.	blz. 3
4.	Biologische val.	blz. 4
5.	Nieuwe leden.	blz. 5
6.	Milieu- en ruimtelijke orderingszaken.	blz. 6
7.	Vlinders in de regio.	blz. 8
8.	Oprichting overlegplatform R.O.	blz. 15
9.	Wandelingen.	blz. 17
10.	Overleg met gemeente.	blz. 18
11.	Journal.	blz. 20
12.	Ledenbijeenkomst.	blz. 25
13.	Diversen.	blz. 26
14.	Adverteerders.	blz. 28

Jaargang 15, OKTOBER 1997, nr. 3

Redactie:

Wil Maaywee
Leliestraat 11
5151 TP Drunen
tel. 0416-375214

Ad Kuijpers
Chrysantenstraat 25
5151 GD Drunen
tel. 0416-378472

Inleveren kopij volgende info voor 1 december 1997 op een van bovenstaande adressen.

VOORWOORD

VOORWOORD

Drunen Heusden en Vlijmen zijn samengegaan en met deze herindeling wordt er ook een structuurplan gemaakt. Waar komen de nieuwe woningen, waar de industrie, waar de glastuinbouw en waar kunnen eventueel de natuurwaarden worden versterkt? Onze vereniging praat ook mee en natuurlijk zitten wij er voor de natuur!!!! Wij zetten in op een open Baardwijkse Overlaat, een versterking van de natuurwaarden tussen Hooibroeken en Haarsteegse Wiel. Geen camping bij het Afwateringskanaal en versterking van de natuur rond Heidijk(Vlijmens ven) en Voordijk.

Verder wordt er begin oktober met diverse ambtenaren van de gemeente Heusden gesproken over

- .het gebruik van onkruidbestrijdingsmiddelen
- .toezicht op het buitengebied
- .bestemmingsplan buitengebied Vlijmen
- .het beheer van natuurgebieden
- .beplanting van de noordelijke randweg
- .fietspad Heusdenseweg
- .beheer Heidijk en nog een tiental zaken.

Er is veel overleg, soms wat te veel ! De leuke zaken als wandelingen en excursies komen zo te weinig aan bod. Ze zijn er het laatste jaar wat bij ingeschoten. Juist de wandelingen en excursies waren activiteiten om op een ontspannende manier weer wat bij te praten.

Maar er komt verandering in. De wandeling eind september door de Baardwijkse Overlaat was de eerste van een reeks wandelingen door natuurgebieden in onze gemeente.

Verderop in dit boekje vindt u een overzicht van de volgende wandelingen.

BIOLOGISCHE VAL

BIOLOGISCHE VAL - GEEN MUGGENBULTEN DANKZIJ MUGGENVISJE

Iedere zomer opnieuw worden mensen weer géteisterd door muggen. Muggenolie, tabletten, speciale lampen, niets schijnt echt effectief te zijn tegen de kleine kwelgeesten. Israëliische wetenschappers hebben nu patent aangevraagd op een nieuw biologisch wapen in de oorlog tussen mens en mug: een emmer met vissen van het geslacht *Gambusia*.

Het idee muggenoverlast te bestrijden met deze insectenetende vissen is niet nieuw: In de tijd dat Israël nog een Engels mandaatgebied was verspreidden de Engelsen, die gek werden van de muggen, de vissen al op grote schaal in Israëliische meren en rivieren. Dat leverde het beest de bijnaam "muggenvis" op. Het nieuwe aan de bestrijdingsmethode die nu op de markt wordt gebracht is echter, dat de vissen worden ingezet in combinatie met een muggenlokstof.

De biologische muggenbestrijdings'kit' omvat een plastic emmer, twee flesjes met muggenlokstof en vier *Gambusia's*. De emmer wordt gevuld met vier liter kraanwater, een van de twee flesjes lokstof, en de vier visjes. Dan kan het geheel ergens op een onopvallende plek worden neergezet en heeft de eigenaar er verder geen omkijken meer naar. De lokstof in het water is reukloos voor mensen, maar heeft een onweerstaanbare aantrekkingskracht op muggen binnen een straal van 100 meter. Die haasten zich naar de emmer een zekere dood tegemoet. Want daar aangekomen worden ze onmiddellijk opgevreten door de vissen, die zelfs uit het water opspringen om ze te pakken te krijgen. Op die manier zorgen de beesten voor hun eigen voer. Het enige dat de eigenaar hoeft te doen, is eens in de drie maanden een nieuw flesje lokstof in de emmer te legen.

Volgens de uitvinders van deze methode kunnen de vier visjes binnen een paar uur tot enkele weken de omgeving binnen een staal van 100 meter muggenvrij maken. De samenstelling van de lokstof is geheim, in verband met de patentaanvraag. Het enige dat de onderzoekers er over kwijt willen, is dat het gaat om een uit de natuur geïsoleerde- dus niet gesynthetiseerde - verbinding.

Uit BIONieuws

NIEUWE LEDEN

NIEUWE LEDEN

Het aantal nieuwe leden is tussen mei en oktober weer met 4 toegenomen. We heten deze leden van harte welkom!

Uit Vlijmen:	Fam. Kuijpers G. Lodder
Nieuwkuijk:	M. Baars M. van der Sterre
Drunen:	A. Garstman

Vaak bestaat er een (rechtstreeks) verband tussen publiciteit van de vereniging naar buiten toe (bijvoorbeeld door artikelen in de Scherper, lezingen of door wandelingen) en de toename van het aantal leden.

We willen in de toekomst op dezelfde wijze aan de weg blijven timmeren en hopen door dit enthousiasme nog vele mensen deelgenoot te maken van onze Natuur- en Milieuvereniging.

Het motto luidt: **SAMEN STERK!**

MILIEU- EN RO-ZAKEN

MILIEU- EN RUIMTELIJKE ORDENINGSZAKEN

Drie zaken verdienen in het bijzonder vermelding.

In de eerste plaats de dan eindelijk toch op 1 juli vastgestelde beschikking Wet Milieubeheer voor de manege van Bladel te Drunen. Eindelijk, want de oorspronkelijke aanvraag om een vergunning dateert van 1991! Meerdere malen heb ik in de loop der jaren in de ledenvergaderingen slechts met moeite uit kunnen leggen waarom een beslissing steeds maar weer uitbleef. En natuurlijk zijn er meerdere momenten geweest waarop de knoop had kunnen worden doorgehakt. Maar het zat de bestuurderen ook niet mee. Wisseling van de personeelsbezetting en vooral ook wijzigingen in de regelgeving (Intermwet en ammoniakreductieplan) hebben de afwikkeling van deze zaak steeds weer vertraagd. En kort nadat het er in een gesprek met de wethouder in augustus vorig jaar naar uit zag, dat een beslissing snel kon worden genomen, ging de herindeling een vertragende rol spelen. Wethouder Klijs bleek tijdens het kennismakingsgesprek dat wij in het voorjaar met hem hadden begrip voor ons ongeduld te hebben en beloofde naar afronding van de zaak binnen enkele maanden te streven. Een paar maanden later was het inderdaad zover.

Hoewel het houden van een groter aantal paarden en pony's, te weten 35, werd toegestaan dan wij in een eerder stadium van de procedure aanvaardbaar achtten, te weten 30, zijn we, mede gelet op de gewijzigde regelgeving, met eerstgenoemd aantal accoord gegaan. De grens is nu gesteld en voor een "geruisloze" toename van het aantal gehouden dieren hoeft niet meer te worden gevreesd. Althans niet bij een goede controle op de naleving van de beschikking.

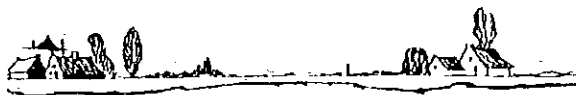
De zaak van Bladel heeft overigens nog een staartje. Al eerder stelde we de gemeente vragen met betrekking tot een aantal "onderkomens" voor één of enkele paarden, neergezet naast het manegegebouw. En net vandaag nu ik dit stukje schrijf (17/9) lees ik in de Scherper dat vergunning is aangevraagd voor het plaatsen van vijf containers ter plekke. Wordt vervolgd.

De tweede zaak betreft de bestemmingsplanwijziging ten behoeve van de vestiging van een agrarisch bouwvlak in de Baardwijkse Overlaat, en wel - vanaf de Overlaatweg gezien - achter het glastuinbouwbedrijf van van Hulten. In januari hebben wij onze bedenkingen aan B&W voorgelegd: een nieuw bouwwerk doet onaanvaardbare verdere afbreuk aan de landschappelijke- en cultuurhistorische waarde en aan de betekenis als ecologische verbindingzone van het gebied. De provincie bleef echte achter het standpunt van de gemeente staan en gaf dus goedkeuring aan het besluit, zodat we geen andere keus hadden dan in beroep te gaan bij de Raad van State (21/7). De verwachting is dat een gelijktijdig door ons bij die instantie ingediend verzoek om schorsing van het besluit van B&W op vrij korte termijn in behandeling zal komen.

De derde zaak zal veel lezers reeds bekend zijn door een uitvoerig artikel in de Scherper van 9 juli, over het voornemen van de gemeente de verplaatsing mogelijk te maken van het benzinstation van de heer Tausch aan de Bosscheweg naar de Parklaan, welke verplaatsing ten koste zou gaan van 21 beukenbomen op die locatie. Met brief van 5 juli aan B&W heeft het bestuur ernstig bezwaar tegen de kap van die bomen gemaakt, ook gewezen op de bedenkelijke aspecten vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid en een andere locatie voorgesteld.

De gemeente heeft ons inmiddels laten weten dat de verplaatsing van het benzinstation wordt opgenomen in het concept bestemmingsplan "bedrijvenpark Groenewoud", dat binnenkort voor inspraak in procedure komt, waarbij onze brief als inspraakreactie zal worden behandeld. We staan met onze bezwaren gelukkig niet alleen. Voorlopig hebben D66 en meerdere verontruste burgers reeds verklaard het met de nieuwe vestigingsplaats oneens te zijn.

dM

VLINDERS - IN DE REGIO

VLINDERS - IN DE OMGEVING VAN VLIJMEN

Inleiding

In 1996 werd de werkgroep Natuur & Milieu Vlijmen door de "voormalige" gemeente Vlijmen uitgenodigd om zitting te nemen in een klankbordgroep. Deze had als opdracht om vanuit de diverse disciplines een bijdrage te leveren tot herziening van het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente.

De werkgroep Natuur & Milieu Vlijmen verzocht de vlinderkenner Paul Kreijger om van het buitengebied een inventarisatie te maken van de daar voorkomende niet algemene vlindersoorten. Deze in overzichten vast te leggen en op kaarten in te tekenen. In dit artikel worden onder andere deze resultaten gepubliceerd. Tevens wordt ingegaan op de kwaliteit van het leefgebied en op het pimperlblauwtje en het donker pimperlblauwtje omdat de laatst genoemde vlinder zich inmiddels in onze gemeente Heusden heeft gevestigd. Na de herintroductie in 1990 in de Moerputten, is naar de blauwtjes veel onderzoek verricht. Ook wordt ingegaan op het maaibeheer in de "groene" gemeente Heusden.

Algemeen

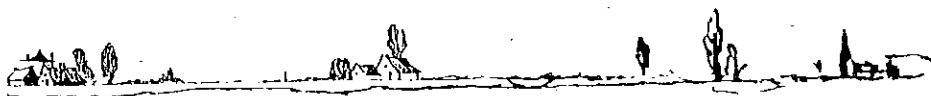
De overzichten bevatten de minder algemene en meer zeldzame vlindersoorten. Zo zult u de meer algemene soorten, zoals bijvoorbeeld de dagpauwoog en het koolwitje, hierin niet terugvinden. De opnamen dateren uit 1996 en zijn verricht in het buitengebied van de "oude" gemeente Vlijmen. Met name het Vlijmens Ven kan voor vlinders als bijzonder waardevol worden gezien. Vergelijken we de situatie van het aantal bijzondere vlindersoorten van Vlijmen met de "rest" van Nederland, dan is deze zonder meer gunstig te noemen. Laten we dit zo houden en ons er sterk voor maken de natuurwaarden tenminste te behouden en waar mogelijk te verbeteren.

Veel vlinders zijn zeer gevoelig voor veranderingen van het landschap en kunnen derhalve prima worden gebruikt als een kwaliteitsindicator van de omgeving en het biotoop. Zo is onder andere het vegetatietype en de landschapsstructuur hieraan af te lezen. Hetgeen voor vlinders gunstig is, komt in feite ten goede aan onze gehele flora en fauna. Een goede structuur van het landschap en een diversiteit van de vegetatie is ook voor bijvoorbeeld vogels en zoogdieren gunstig. Te grote ingrepen hierin zal een groot aantal vlindersoorten in de problemen brengen en doen verdwijnen.

Zoals bij zoveel dieren het geval is, houdt ook een vlinder niet van abrupte overgangen van het landschap. We zien nu maar al te vaak dat een bos zeer abrupt eindigt en direct overgaat in weiland. Het is beter te zorgen voor fraaië overgangen via een mantelvegetatie. Dit kan gebeuren door het aanplanten van struiken, houtwallen en nectarplanten. Tevens wordt geadviseerd verbindingzones aan te leggen van het ene gebied naar het andere.

Kwaliteit leefgebied

Met **kwaliteit leefgebied** wordt bedoeld dat diverse factoren aanwezig moeten zijn, wil een vlinder zich kunnen voortplanten. Als voorbeeld nemen we de pimpernelblauwtjes. Zo moeten voor deze vlindersoorten de knooppier *Myrmica scabrinodis* óf *Myrmica rubra* aanwezig zijn. De waardplant, de grote pimpernel moet een bepaalde structuur hebben. Voor het gewone pimpernelblauwtje zijn dat de wat kleinere planten, terwijl het donker pimpernelblauwtje de wat grotere en ruigere planten prefereert. Tevens dient een bepaald maaibeheer aangehouden te worden en dient er niet voor half september te worden gemaaid. De rupsen zijn dan zeker veilig in de mieren-nesten, wachtend op de volgende zomer.

Overzicht dagvlinders

naam	voorkomen	indicator voor	algemeen
bont dikkopje	lokaal	kwaliteit leefgebied	achteruitgang
bruin blauwtje	lokaal	goed beheer	weinig talrijk, lokaal
eikenpage	matig	eikenbomen	
eikenpage bruin	lokaal	kwaliteit leefgebied	structuur bosranden
geelsprietdikkopje	schaars	vegetatietypen	lijkt op zwartsprietdikkopje. redelijk
gehakelde aurelia	verbreid		zeldzaam
grote vos	lokaal	landschap	achteruitgang
heidevlinder	lokaal	schraal landschap	achteruitgang
hooibeestje	lokaal		achteruitgang
koevinkje	lokaal	zoomvegetaties	achteruitgang
koninginnepage	matig	landschap	zoekt geschiktheid
luzernevlinder gele		landschap	trekvlinder
luzernevlinder oranje			trekvlinder
oranje zandoogje	lokaal	kwaliteit leefgebied	
oranjetip	matig	zoomvegetatie	weinig talrijk
pimpernelblauwtje	kwetsbaar	hoge kwaliteit	Moerputten
pimpernelblauwtje. donker	kwetsbaar	hoge kwaliteit	langzame uitbreiding

Het pimpernelblauwtje en het donker pimpernelblauwtje gelden als zeer zware indicatorsoorten voor de kwaliteit van de leefomgeving.

Overzicht nachtvlinders

De bestudering van nachtvlinders vergt andere technieken dan onderzoek naar de dagvlinders. Dit wordt daarom door veel minder mensen uitgevoerd, alhoewel het aantal verschillende soorten veel groter is. De lijst is hierdoor slechts een indicatie van de totale populatie. Toch wordt bij veel soorten nachtvlinders een achteruitgang geconstateerd.

Vooral de gevlamde vlinder, ligusterpijlstaart en klein avondrood geven een prima indicatie aan van onze natuurwaarden.

naam	voorkomen	algemeen
Actionotia polyodon	lokaal	zeldzaam
Archiearis parthenias	berkenbos	redelijk
Bena bicolorana	lokaal	zeldzaam
Biston strataria	lokaal	redelijk
braamvlinder	verbreed	redelijk
Combibaena bajularia	lokaal	vrij zeldzaam
Cucullia absinthii	verbreed	vrij zeldzaam
draak	lokaal	zeldzaam
eekhoorn	lokaal	zeldzaam
Euclidia glyphica	lokaal	redelijk
gevlamde vlinder	lokaal	zeldzaam
hageheld	verbreed	redelijk
klein avondrood	lokaal	zeldzaam
kolibrievlinder	trekvlinder	veranderlijk
ligusterpijlstaart	lokaal	vrij zeldzaam
lindepijlstaart	verbreed	achteruit
Lithophane semibrunnea	lokaal	zeldzaam
mivlinder	lokaal	redelijk
Momo alpium	verbreed	redelijk
oranje iepentakvlinder	verbreed	redelijk
porseleinvlinder	verbreed	redelijk
purperspanner	lokaal	redelijk
Rhometra saccharia	trekvlinder	zeldzaam
ringelrups	lokaal	achteruit
rood weeskind	verbreed	redelijk
satijnvlinder	lokaal	zeldzaam
standkruidvlinder	lokaal	zeldzaam
St. Jacobsvlinder	lokaal	redelijk
Tritophia tritopus	lokaal	zeldzaam
veelvraat	verbreed	redelijk
vierlingspunt	lokaal	zeldzaam
walstropijlstaart	lokaal	zeldzaam
wespylinder	lokaal	redelijk

Donker pimperlblauwtje - pimperlblauwtje

In 1990 heeft in de Moerputten de herintroductie plaatsgevonden van het uitgestorven pimperlblauwtje en donker pimperlblauwtje. Het pimperlblauwtje bevindt zich nog steeds op het graslandperceel waar de vlinders ooit zijn uitgezet, terwijl het donker pimperlblauwtje inmiddels in en om de Moerputten meer geschikte plekjes heeft opgezocht. Voor de overleving van beide soorten is het niet goed als het verspreidingsgebied beperkt blijft tot de Moerputten. In de zomer van 1996 is onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor uitbreiding van het leefgebied. Tevens werd aandacht besteed aan de kwaliteit van de wegbermen en slootranden als verbindingzones tussen leefgebieden. De resultaten waren helaas niet erg gunstig. Hoewel de waardplant, de grote Pimpernel, op vele plaatsen aanwezig is, is het met de waardmieren slecht gesteld. Vooral de waardmier van het donker pimperlblauwtje, de rode steekmier, blijkt zeldzaam te zijn. De ruwknoopmier, waardmier van het pimperlblauwtje, is iets algemener, met name in de open schralere graslanden en wegbermen. Om op lange termijn gezonde populaties van deze zeer zeldzame mierenblauwtjes te krijgen is echter een duidelijke verbetering in het beheer van zowel de natuurgebieden als de wegbermen en slootranden noodzakelijk. De Vlinderstichting heeft hiervoor adviezen opgesteld, die in de komende tijd met de beherende instanties zullen worden besproken. Ook zijn suggesties gedaan voor natuurontwikkeling in kansrijke gebieden. (Bron 'Vlinders februari 1997).

De Natuur- en Milieuvereniging Drunen Heusden Vlijmen heeft de Vlinderstichting te kennen gegeven haar (gebieds-)kennis graag ter beschikking te stellen.

gehakelde aurelia

In 1994 werd het donker pimperlblauwtje aangetroffen op de noordhelling van de spoordijk en in de wegbermen langs de Ruidigerdreef. In juli 1997 werd door Paul Kreijger in onze gemeente, een derde mogelijke levensvatbare populatie van 17 vlinders van het donker pimperlblauwtje gezien bij de Margrietbrug. Deze populatie ligt hemelsbreed ongeveer 5 kilometer af van de reeds bestaande twee populaties in de omgeving van de Moerputten. In de gehele gemeente Heusden komt de waardplant, de grote Pimpernel, nog in behoorlijke aantallen voor, hoewel deze er vroeger massaal voorkwam. In een reisverslag uit de vorige eeuw lezen we: "Het gebied tussen Heusden en 's-Hertogenbosch is donkerrood gekleurd door het in grote aantallen voorkomen van de grote pimperl".

Maairegime

Het maaibeheer van de wegbermen van de "voormalige" gemeente Vlijmen werd een aantal jaren geleden aangepast en zo ontstonden, door minder vaak te maaien, bloemrijke bermen. Dit jaar kleurde de massale bloei van de grote pimperl de bermen plaatselijk weer donkerrood. Echter op enkele plaatsen is het wenselijk dat aan het maaibeheer nog de nodige aandacht wordt besteed en op het juiste tijdstip wordt gemaaid. Dit geeft vlinders de kans de diverse stadia, van ei, rups tot pop te doorlopen. Het maaien en afvoeren op het verkeerde moment zal tot gevolg hebben dat het levend materiaal als verloren moet worden beschouwd.

Als voorbeeld waar het maaibeheer kan worden verbeterd kan de Inlaagdijk te Haarsteeg dienen. Deze heeft door zijn ligging een grote potentie als bloemrijke dijk. De beheerder van de dijken van Natuurmonumenten in de Zak van Zuid-Beveland adviseert de Inlaagdijk pas half september te maaien en het maaisel af te voeren. Dit om te voorkomen dat de voedingsstoffen weer terugvloeien in de grond. Ook het maaibeheer langs de wegbermen van de Biessertweg, Omloop, Gement, de graspercelen om het Engelermeer en de Haarsteegse Wiel zou aangepast moeten worden.

De "groene" gemeente Heusden heeft de mogelijkheid om in de pachtbepalingen van haar gronden, regels op te nemen met betrekking tot het maaien van slootkanten. Maar al te vaak wordt geconstateerd dat tot aan de sloot wordt geploegd en bemesting de sloten verontreinigd. De gebruikers realiseren zich dikwijls niet voldoende dat de flora en fauna van de sloten, van met name in het Vlijmens Ven zelfs internationaal van groot belang zijn.

De Natuur- en Milieuvereniging Drunen Heusden Vlijmen rekent het tot haar taak om in samenwerking met de gemeente en overige belanghebbenden, zoals bijvoorbeeld de Vlinderstichting, agrariërs, Natuurmonumenten en de gemeente plannen met betrekking tot het maaibeheer op te stellen of hieraan haar advies te geven en haar kennis over te dragen aan gebruikers van gronden.

Bert van Opzeeland
oktober 1997

grote vos

OPRICHTING OVERLEGPLATFORM R.O.

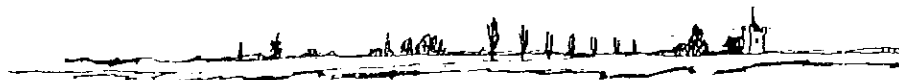
OPRICHTING OVERLEGPLATFORM VOOR DE RUIMTELIJKE ORDENING DOOR DE GEMEENTE HEUSDEN

De gemeente heeft een overlegplatform (klankbordgroep, ronde tafelgesprekken) voor de ruimtelijke ordening ingesteld. Hierin zitten afgevaardigden van diverse maatschappelijke geledingen en belangen-groeperingen zoals vertegenwoordigers van de NCB, de Heem-kundekring, het bedrijfsleven, de detailhandel, de woningbouw-corporaties, de natuur- en milieuvereniging. Afhankelijk van de aard van de plannen zal de samenstelling van het platform wisselen.

Voor onze vereniging nemen Joost van Balkom en ondergetekende aan het platform deel.

Het eerste project waar het overlegplatform bij betrokken is, is de ontwikkeling van een nieuwe structuurvisie voor de gehele gemeente Heusden. De eerste bijeenkomst heeft begin september plaatsgevonden. Het ligt in de bedoeling dat de nieuwe structuurvisie al in juli 1998 door de gemeenteraad wordt vastgesteld.

De aanleiding om te komen tot een nieuwe structuurvisie is de gemeentelijke herindeling. Het gemeentebestuur wil meer zicht krijgen op de meest gewenste toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen voor het gehele grondgebied. Zij heeft aan het adviesbureau Croonen Adviseurs de opdracht gegeven om een nieuwe structuurvisie te ontwikkelen. Dit advies-bureau heeft eerst een startnotitie uitgebracht. Deze startnotitie beoogt de onderwerpen die voor de probleemformulering en de planvorming van belang zijn duidelijk in beeld te brengen. Het gaat om een inventarisatie van de Ausgangssituatie op een aantal hoofdelementen zoals natuur, landschap, landbouw, wonen, voorzieningen, bedrijvigheid, recreatie en toerisme en de infrastructuur. Per element zijn de kansen, bedreigingen en potenties bekeken.

Enkele voorbeelden van de bevindingen uit het rapport:

• onder het hoofdstuk Heusden in groter verband staat o.a.: bij het samengaan is als na te streven imago een "groene gemeente" genoemd. Zoh beeld zal, net als een 'mission statement' een sturende rol hebben bij het denken over de structuurvisie.

(Laten we hopen dat het niet alleen bij een streven blijft!)

* als bedreigingen voor de natuur noemt het rapport:

- algehele milieukwaliteit: bodem, water en lucht
- toename verstedelijkingsdruk
- toename recreatieve druk, m.n. in Loonse en Drunense Duinen
- geïsoleerde ligging van enkele gebieden
- doorsnijding infrastructuur

* als bedreigingen voor het landschap noemt het rapport:

- toename verstedelijkingsdruk
- intensieve vormen van landbouw
- verdwijnen kleinschalige landschapselementen

Deze notitie is de basis voor het verdere planproces. Het adviesbureau heeft inmiddels vier ontwikkelingsscenario's opgesteld met als thema's: natuur- en landschapsontwikkeling, verstedelijking, landbouw en recreatie en toerisme. Deze scenario's worden in verschillende workshops besproken. Tijdens een workshop waarbij de leden van het platform en verschillende medewerkers van Croonen Adviseurs aanwezig waren, zijn deze ontwikkelingsscenario's één voor één toegelicht en besproken. Wij werden in staat gesteld op- en aanmerkingen te geven op de scenario's waarna er een interessante discussie plaatsvond.

Met de resultaten van de workshops zal Croonen Adviseurs een voorkeurs-scenario opstellen. Uiteraard gaan wij er van uit dat onze opmerkingen meegenomen zullen worden bij het opstellen van het voorkeurs-scenario. Wij zullen u op de hoogte houden.

Marian van der Linden - Botter

WANDELINGEN

WANDELINGEN

Zondag 16 november a.s. wandelt de Natuur- en Milieuvereniging Drunen Heusden Vlijmen door de natuurgebieden rond de Pessaert en Fellenoord. Vertrek om 10.00 uur vanaf de parkeerplaats bij 'Duinrand'. De wandeling duurt ca. twee uur.

November is een drukke maand in de natuur. De zaden en vruchten zijn rijp en kunnen gegeten worden door dieren en vogels. Vlaamse gaaien vliegen af en aan met eikels en bosmuizen zijn druk in de weer met beukennotjes. De lijsters hebben al heel wat bessen naar binnen gewerkt. Tijdens deze wandeling vertellen we over deze dierenactiviteiten en natuurlijk vertellen we ook het een en ander over de historie van het gebied.

TRADITIONELE KERSTWANDELING

Tweede kerstdag staat onze traditionele kerstwandeling weer op het programma.

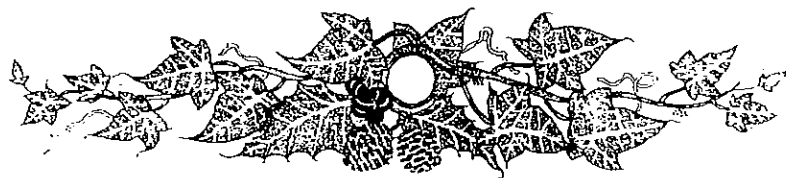
Even lekker uitwaaien in de Drunense duinen.

Een stevige wandeling voor het hele gezin

Vertrek: 26 december 11.00 uur vanaf de Drie Linden te Giersbergen.

Er wordt gewandeld door het stuifzand dus stevige schoenen zijn gewenst.

Om ca. 13.30 zijn we weer terug.

OVERLEG MET GEMEENTE

OVERLEG MET GEMEENTE

Regelmatig overlegt een afvaardiging van de Natuur- en Milieuvereniging Drunen Heusden Vlijmen met de 'Gemeente'. De ene keer met de wethouders, de andere keer met de ambtenaren. 7.10 jl. was er ambtelijk overleg. Omdat onze vereniging zich met veel zaken op het gebied van natuur en milieu bezighoudt, spraken wij met mensen van verschillende afdelingen.

Over de bestemmingsplannen spraken wij met de heer Wolfs van de afdeling bouwen en wonen. Over de uitvoering (Heidijk en plantsoenen) spraken wij met de heer Hofman, hoofd van de Buitendienst Gemeentewerken.

Over het beleid(groenplannen) spraken wij met mevrouw Joosten van de afdeling civiel- en cultuurtechniek en over de handhaving van de milieuwetgeving spraken wij met de heer Eulderink. De bijeenkomst werd voorgezeten door de sectordirecteur Ruimtelijke zaken, K. Jansen. C

Als eerste kwam het gebruik van onkruidbestrijdingsmiddelen aan bod. Onze vereniging is een fel tegenstander van het gebruik van gif, terwijl de gemeente het gifgebruik langzaamaan wil afbouwen. Echter de bijzondere bestrating (kinderkopjes) in Heusden moet men blijven spuiten. Duidelijk is dat hier het laatste woord nog niet over gesproken is.

Een ander punt van gesprek is de toezicht in het buitengebied. Storten van vuil, dempen van waardevolle sloten, illegale kap, plantenroof. Van alles gebeurt er en natuurlijk is de gemeente niet overal verantwoordelijk voor, maar 'iets' meer toezicht zou o.i. geen kwaad kunnen. Al werkt het alleen al preventief als er regelmatig een ambtenaar in het buitengebied te zien is. Dat vonden de ambtenaren ook, zij inventariseren alle kwalijke activiteiten en leggen deze voor aan de politiek, die hier een besluit over moeten nemen. Dan het beheer van de Heidijk. Er is veel achterstand, maar een groot deel hiervan zal komend winterseizoen worden weggewerkt. Van de toezegging door de wethouders dat er voor het eind van het jaar een poel zal worden aangelegd in de knik van de Heidijk, was niets bekend. We hebben de gemeente eraan herinnerd dat gedane beloften niet zo maar vergeten kunnen worden.

Hoe staat het met de beplanting van de noordelijke randweg. Wij beschikken al enkele jaren over het beplantingsplan en vanwege dit plan hebben wij indertijd weinig bezwaar aangetekend. De beukenrij zou hersteld worden, er worden eiken aangeplant en er zou een ecologische verbindingzone komen. We wachten komend plantseizoen af wat er gaat gebeuren.

Een volgend agendapunt was het fietspad langs de Heusdenseweg. Dat er een fietspad moet komen is duidelijk. Echter wij wilden het fietspad aan de oostzijde van de weg omdat dan weinig natuur zou moeten wijken. De gemeente wilde de westzijde. De tussenweg werd dat het fietspad achter de bestaande houtsingels zou worden aangelegd. Wij konden ons daar in vinden, maar de politiek wil daar niet aan vanwege de sociale onveiligheid. Afgesproken is dat het fietspad nu naast de weg komt te liggen, de houtsingel achter het fietspad zal worden aangelegd en dat de houtsingel zal worden doorgetrokken naar het natuurgebied de Hooibroeken.

Over het groenbeheer werd het volgende toegezegd: Er komt een inventarisatie van alle groenelementen in de bebouwde koni, zodat men ziet hoeveel werknemers er nodig zijn en welk onderhoud vereist is. er volgen beheers en werkplannen. Is dit alles klaar dan volgt er een landschapsplan voor het buitengebied.

Hoe staat het verder met de bescherming van landschapselementen bij de verkoop van gemeentegronden? Antw.: Nu de Natuur- en Milieuvereniging Drunen Heusden Vlijmen in het overlegplatform zit, kan in een vroeg stadium (dus van te voren) al aangegeven worden wat beschermd moet worden. Nu gebeurt het achteraf en dat is vaak veel te laat.

Tot zover enige agendapunten. We zijn niet ontevreden over dit overleg. Het lijkt erop dat de milieuzaken structureel aangepakt gaan worden. We wachten af, maar blijven de milieuzaken kritisch volgen.

Joost van Balkom.

JOURNAAL

JOURNAAL

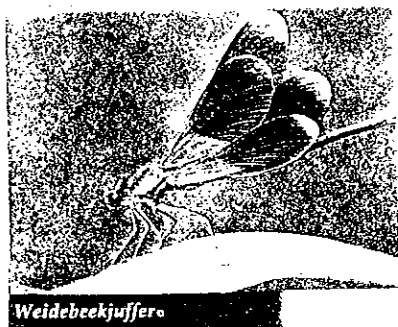
- * Soms verschijnt er tussen de grote stroom negatieve berichten over onze natuur een wat meer positieve melding. Zo konden we lezen dat uit onderzoek van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij is gebleken, dat de vitaliteit van de Nederlandse bossen het afgelopen jaar niet verder achteruitgegaan is. Ook de bosbodem is ten opzichte van 1990 niet verder verzuurd. Een kentering ten goede? Laten we het hopen!
- * Misschien laten we ons wel te gemakkelijk blij maken met een positief berichtje, want er is nog zoveel te herstellen wat in de afgelopen jaren verloren ging. In de afgelopen eeuw is meer dan de helft van de Nederlandse natuurgebieden verdwenen en daarmee ook de bijbehorende flora en fauna. Wat er nog van over is heeft zich teruggetrokken in de natuurreservaten. We ervaren het zelf in onze omgeving. Het ziet er hier allemaal nog best groen uit, maar wat er overgebleven is aan bijzondere planten is bedrevend en de avifauna in het veld bestaat nog voornamelijk uit spreeuwen, kraaien en eksters. Waar vind je, buiten de reservaten, nog een nachtegaal of een tapuit, om er maar een paar te noemen? Zelfs de leeuwerik is een bijzondere verschijning geworden.
- * Die kraaien en eksters hebben overigens al heel wat ergernis opgeroepen. Onlangs verscheen er in de krant weer een bericht, waarin een inwoner van Haften pleitte voor grootschalige afschot van deze soorten omdat ze een bedreiging zouden zijn voor de zangvogelstand. Dit onderwerp is al vaak aan de orde geweest, ook o.m. in het tijdschrift "Het Vogeljaar", een uitgave voor vogelstudie en vogelbescherming. Er zijn uitgebreide studies verricht en vergelijkingen gemaakt tussen gebieden die wel en terreinen die niet te lijden hadden van predatie door kraaiachtigen. De mening van deskundigen is niet alleen dat afschot geen effect heeft op de kraaienstand, maar ook dat de broedvogelstand nauwelijks schade ondervindt door predatie van kraaien.

* Ja, het is steeds weer hetzelfde verhaal: willen we de natuur levend en variabel houden, dan zullen we moeten zorgen voor biotopen waar de natuur zelf ongestoord zijn gang kan gaan en een evenwicht tot stand kan brengen, dus gebieden met een niet vervuilde bodem, niet vervuild water en vooral rust. Dat dit kan bewijst o.m. het Plan Lobelia, waar uit vroegere vervuilde bodem nu een uniek natuurgebied aan het ontstaan is. We waren er in mei j.l. getuige van, toen we onder de uitstekende leiding van Hemmo Dekkers onze jubileum-excursie door dit gebied maakten.

* Rust is van essentieel belang om de natuur in kwetsbare gebieden weer een kans te geven. Het Brabants Landschap heeft in het landschapspark "De Mortelen" 50 hectare tot rustgebied verklaard. Dit gebied is niet meer toegankelijk voor het publiek. Zulke maatregelen worden niet door iedereen begrepen, maar ze zijn wel noodzakelijk. Vanuit deze rustgebieden kan herkolonisatie van de omgeving plaatsvinden.

* Natuurbeleving kan ook op kleinere schaal plaatsvinden. Dat toont ons de nieuwe veldgids Libellen, een nieuwe uitstekend verzorgde uitgave van de K.N.N.V. met zo'n 160 kleurenfoto's. In Nederland leven ruim 60 soorten libellen, waarvan helaas de helft bedreigd wordt of kwetsbaar is. De levensmogelijkheden van libellen hangen nauw samen met aanwezige milieufactoren, zodat het al of niet voorkomen van bepaalde soorten een directe indicatie is voor de milieukwaliteit.

* In het laatste decennium is gelukkig ook de overheid steeds meer het belang gaan inzien van de natuurwaarden. In 1990 verscheen het Natuurbeleidsplan, waarin kerngebieden werden aangewezen voor de Ecologische Hoofdstructuur.

In de Vierde nota over de Ruimtelijke Ordening Extra (Vinx 1990) werden verdere richtlijnen gegeven, terwijl in 1991 de Visie Landschap verscheen. Zo kunnen we nog even doorgaan: het Structuurschema Groene Ruimte, het Provinciaal Natuurbeleidsplan, etc. Allemaal namen die toch wel duidelijk maken dat natuur in de beleidsbeslissingen (hoewel nog te weinig) toch mee gaat spelen.

* Ja, What's in a name? Je kunt in een naam je doelstelling duidelijk proberen te maken, je kunt proberen een bepaald imago naar buiten te brengen; er zijn nogal wat mogelijkheden. Onlangs was er een opmerkelijke uitspraak van de Amsterdamse rechtbank in een door de jagersorganisatie "Stichting Actief Faunabeheer" aangespannen hoger beroep. Door de toenemende weerstand tegen de plezierjacht schrappen steeds meer jagersorganisaties de termen "jacht" en "wild" uit hun naamgeving en vervangen die door de term "faunabeheer". Zo is de "Stichting Actief Faunabeheer" in feite een jagersvereniging. Hiertegen is protest aangetekend door de "Stichting Kritisch Faunabeheer" die fel tegen de jacht is en begripsverwarring vreesde. Bij het hoger beroep zijn de jagers echter in het gelijk gesteld en zij mogen dus hun nieuwe naam handhaven. Dit is voor de "Stichting Kritisch Faunabeheer" aanleiding geweest om na 21 jaar haar naam te wijzigen in "De Faunabescherming". We zullen er dus bij de berichtgeving op moeten letten dat: "Stichting Actief Faunabeheer" de jagersverenigingen zijn, en "De Faunabescherming" de bestrijders van de plezierjacht.

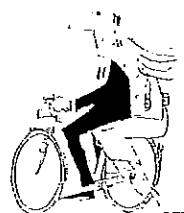
* Over de plezierjacht gesproken, 4 oktober j.l. verscheen in de pers een berichtje dat het Kamer-debat over de nieuwe Jachtwet waarschijnlijk toch zal leiden tot een tijdelijk (!!) jachtverbod op de patrijs. Het is toch te gek voor woorden dat er zo lang over gepraat moet worden, of je een vogel die op de rode lijst van bedreigde diersoorten staat, voor je plezier al of niet mag neerschieten!

* Je kunt je tijd inderdaad nuttiger besteden. Dat vonden de gemeenten Tilburg, Waalwijk en Hilvarenbeek ook, en hebben een project opgezet voor promotie van het fietsgebruik, dit met financiële steun van het Samenwerkingsverband Midden-Brabant. Bij gebruik van de fietsenstalling krijg je een stempel en een volle kaart met 25 stempels is goed voor een cadeaubon van f. 25,-.
In Waalwijk en Tilburg is het project geslaagd: in Hilvarenbeek niet. Al met al een prima initiatief.

* Een goed initiatief is ook het project in Den Bosch om auto's uit de stad te weren. De auto kan gestald worden bij de Koning Willem I kazerne aan de Vlijmense weg.
Een kaartje van f. 2,50 geeft recht op bewaakte stalling en een retourtje naar het centrum voor alle inzittenden met de City-bus, die elke 10 minuten vertrekt.
Overigens.... voor het milieu is het nog beter om die auto, wanneer het kan, maar helemaal thuis te laten.

* We weten het allemaal: dat milieu is erg gebaat met schone energie. Maar ook nieuwe bronnen hebben hun keerzijde.
Zo heeft ook windenergie zijn voor- en tegenstanders. Die laatsten brengen argumenten naar voren van horizonvervuiling, lawaai en slachtingen onder vogels. Om wat meer duidelijkheid in de zaak te brengen heeft Vogelbescherming Nederland na uitgebreid onderzoek haar standpunt bekendgemaakt. Kort samengevat wordt hierin gesteld dat Vogelbescherming Nederland voorstander is van het benutten van windenergie en geen bezwaar heeft tegen het plaatsen van turbines, mits deze worden geplaatst buiten de Ecologische Hoofdstructuur en buiten belangrijke vogelgebieden.

AVONDJE UIT?

BETER OP DE FIETS!
DAN VERVUIL JE NIETS

* Tenslotte nog dit. Onlangs sloegen de drie natuurverenigingen in de regio: onze Natuur- en Milieuvereniging Drunen-Heusden-Vlijmen, IVN/De Waerdman-De Langstraat, en de Natuur- en Milieugroep Vught de handen ineen om samen een beroep op de gemeenten te doen om geen verdere steun te verlenen aan een doorgaande fietsverbinding door het natuurgebied De Moerputten.
Het is nog niet zo vaak voorgekomen dat alle natuurverenigingen in de regio zich gezamenlijk bij de overheid presenteerden.
Toch, eendracht maakt macht, en het is te hopen dat dit een vervolg zal vinden bij verdere belangrijke standpunten.

Piet de Bont

LEDENBIJEENKOMST

LEDENBIJEENKOMST

Het bestuur nodigt de leden uit voor een ledenbijeenkomst en wel op **10 november a.s** in het **dOultremontcollege Dillenburgstaat 46 Drunen**

aanvang 20.00 uur.

Dit keer geen dialezing maar eens rustig bijpraten over alle zaken die spelen. Verschillende boeken eigendom van de vereniging liggen ter inzage. En ook rapporten die de vereniging de afgelopen jaren gemaakt heeft, kunt u een rustig inzien.

DIVERSEN

HET DRONGELENS KANAAL

Het Drongelens kanaal, ook wel het Afwateringskanaal genoemd is overgegaan van Rijkswaterstaat naar het Waterschap 'De Maaskant'. Zaten wij met de vraag: "Hoe moet het nu met het beheer van de taluds en oevers?" Het waterschap laat er geen gras over groeien. Direct zijn de beheersactiviteiten van Rijkswaterstaat overgenomen. De kanten worden gemaaid, het riet wordt deels gemaaid en deels niet gemaaid. (dit voor de insecten die overwinteren in het riet en voor de zangvogels die nestelen in overjarig riet). Verder wordt het waterpeil op het kanaal vastgesteld op een constant peil van 1.80 m + N.A.P. Dit is o.a. goed voor de groei van het riet. Nu het water op een iets hoger peil blijft, zal er ook meer water in het gebied van Plantloon en de Drunense duinen blijven en dat was hard nodig na die droge zomers. Inmiddels heeft het waterschap een ecologe aangesteld om alle informatie van ons, van de Waerdman, en van anderen te verwerken in een beheersplan. De contacten zijn goed en wij hopen dat binnen korte tijd het achterstallig onderhoud wordt weggewerkt, zodat we met zijn allen weer kunnen genieten van de bijzondere planten en dieren van dit gebied.

Joost van Balkom

De DUINBOEREN vragen

Of er enkele mensen van onze vereniging bereid zijn om bij enige boerenbedrijven in onze gemeente, de natuurwaarden te gaan inventariseren. Welke planten, welke vogels en welke dieren (geen huisdieren) zien we rond de boerderij. Na een jaar wordt er bekeken of de natuurwaarden op het bedrijf gestegen zijn. Is dat zo, dan krijgt de boer daarvoor een vergoeding. De actie draagt de naam: "De Natuurmeetlat".

Wij interesse heeft om mee te doen, belt Joost van Balkom 376202. Hij coördineert deze actie.

DIVERSEN

MILIEUTELEFOON

Vaak wordt een van de bestuursleden gebeld over milieuzaken, die spelen in de gemeente Heusden. Vaak kunnen wij een antwoord geven op een milieuvraag. Vaak ook echter niet.

Het komt ook nogal eens voor dat leden en niet leden zich uitermate ergeren aan bepaalde milieuzaken. Neem alleen al het spuiten tegen onkruid of het kappen van bomen.

Meestal is het doeltreffender om rechtstreeks naar de gemeente afdeling milieu te bellen.

Hier volgt het telefoonnummer:

Gemeente afd. Milieu: **073 - 5131795**

LANDSCHAPSBEHEER

Nu de herfst alweer een aantal weken oud is, wordt het weer tijd om het werk in het landschap op te pakken.

We zijn van plan om in het natuurpark te beginnen en wel op **zaterdag 8 november a.s. om 10.00 uur.**

Diegene die dit seizoen weer mee willen werken zien we graag verschijnen op deze zaterdagmorgen.

Op deze zaterdag wordt waarschijnlijk ook het werkschema bekend gemaakt. Dit omdat het waterschap voor het Drongelens kanaal een nieuw beheersplan aan het op stellen is (zie stukje over het Drongelens kanaal). Zodat we nog niet precies kunnen vertellen waar langs het kanaal mee kunnen beginnen.

Maar vooralsnog kunnen we in het natuurpark nog het een en ander doen. Het natuurpark ligt aan de Overstortweg tegenover de zandafgraving.

Hopelijk tot ziens op 8 november in het Natuurpark.

Wil Maaywee

ENKELE BELANGRIJKE DATA

BELANGRIJKE DATA.

- * Opening werkseizoen landschapsbeheer
zaterdag 8 november 10.00 uur Natuurpark
- * Ledenbijeenkomst
maandag 10 november 20.00 uur d'Oultrmontcollege te Drunen
- * Wandeling Fellenoord/Pessert
zondag 16 november vertrek 10.00 uur Duinrand, Steegerf Drunen

ADVERTEERDERS

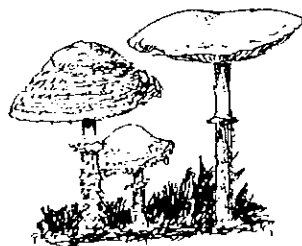
Uw INTERIEURSPECIALIST van:

- * kantoren
- * winkels
- * balies
- * keukenmeubelen
- * badkamermeubelen
- * spiegels en schuifdeurkasten

Showroombezoek na tel. afspraak.

Van Dijk Interieurs

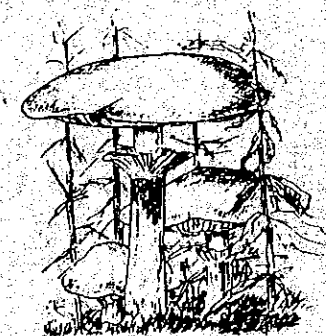
Herptseweg 2b
5256 NN Heusden
Tel. (0416) 663713
Fax (0416) 664243

de waal optiek

Modebrillen
Zonnebrillen
Eigen oogmeting
Contactlenzen

Grotestraat 122, 5151 BN Drunen
Telefoon 0416 - 37 42 60

Van Herpt
LEKKERS OPTIMALEST

Beemsterkaas	Salades
Fijne Vleeswaren	Noten & Bonbons
Brood & Banket	Zuidvruchten
Paté's	Reform & Dieet

Van Herpt Specialiteiten/Reform
Grotestraat 134, 5151 BN Drunen
tel. 0416-972497